

Zaradi garažne hiše pod tržnico nas bo še bolela denarnica

Popolnoma se strinjam s predlaganim enkratnim projektom srednjeveškega muzeja na Krekovem/Vodnikovem trgu ter s konstruktivno strokovno kritiko predvidenih nedopustnih in neodgovornih posegov v arheološko kulturno dediščino mesta Ljubljane s strani arhitektov Milana Kovača in žal že preminulega Petra Kerševana, ki sta ju na podlagi arhivske dokumentacije, potrjene z arheološkimi izkopavanji ostankov vzhodnega obzidja, obrambnega jarka, sistema Barbakana, Kloštrskih vrat z dviznim mostom, kostnice, s še neoskrunjenim frančiškanskim samostanom z 19 grobnicami, v katerih je pokopano 280 članov ljubljanskih plemenitašev in meščanov srednjeveške Ljubljane, 17. 12. 2009 očitno zaman predstavila mestni občini (MOL) kakor kasneje tudi SAZU, ministrstvu za kulturo, Mestnemu muzeju ter ZVKDS ter mednarodni organizaciji EWT (European Walled Towns).

Na potrebno zaščito ter »in situ« prezentacijo te arheološke kulturne dediščine v skladu z zahtevami Aarhuške konvencije je 8. 12. 2015 opozoril tudi ZVKDS, vendar MOL vseh teh zahtev ter opozoril številnih vrst posameznih strokovnjakov ne priznava in ne upošteva. Po mnenju obeh arhitektov je rekonstrukcija arhitekture mogočnega, tako dobro ohranjenega srednjeveškega obrambnega sistema pred vpadi Turkov, v evropskem merilu edinstvena in neprecenljiva priložnost za ohranitev dokazov naše preteklosti in neponovljiva dopolnitev turistične ponudbe našega mesta. Zato sta pozvala župana Jankovića, naj ne uničuje neprecenljive kulturne dediščine našega mesta z gradnjo nepotrebne ter okolju nekdanjega starega mestnega jedra izredno škodljive nepotrebne podzemne garaže.

Z izvedbo nekajkrat cenejše, manj okoljsko nevarne, škodljive ter gradbeno manj zahtevne, po potrebi pa tudi znatno večje garaže pod grajskim hribom, kakor tudi z možno ustrezno sanacijo Mahrove hiše in zaščito Plečnikovih tržnic bi lahko z neprimerno manjšimi investicijskimi stroški dosegli okvirno zastavljene cilje brez nepotrebne uničenja zadnjih materialnih ostankov srednjeveške Ljubljane.

A župan Janković se navkljub – pod strokovnim pritiskom okrnjenim – zdaj zgolj polovičnim številom parkirnih mest vseeno veseli neposredne izdaje gradbenega dovoljenja za garažno hišo pod tržnico, kar pomeni skoraj še enkratno dodatno podražitev namensko zamolčane končne cene posameznih parkirnih enot in končnega katastrofalnega obsega celotne investicije.

V sklopu DGD projekta »Prenova Ljubljanske tržnice« se je izdelalo tudi »Poročilo o vplivih na okolje za prenovo osrednje ljubljanske tržnice«. V njem se pavšalno trdi, da vsi posegi med

gradnjo objektov in kasneje v njihovem obratovanju ne bodo povzročali nikakršnih negativnih motenj na okolico, čeprav je vsakemu gradbeniku popolnoma jasno, da bo podzemna štirietažna garažna hiša hudo zaježila ter preusmerila podzemne vodne tokove izpod grajskega hriba v smeri proti nadškofiji, stolnici, semenišču ter Plečnikovim arkadam. Ti skozi izredno zožitev med novo garažno hišo ter semeniščem pospešeni vodni tokovi lahko torej ponovijo v preteklosti že povzročena lokalna izpiranja finih delcev zemljin, izpodkopavanja temeljev ter zemeljske premike vzdolž hriba v smeri Ljubljane. To neodgovorno zagotovilo o ničelnih gradbenih motnjah je lahko torej podal le nekdo s pomanjkljivim strokovnim gradbenim znanjem in brez ustreznih praktičnih izkušenj.

Za na slabo nosilnih rečnih nanosih ter v podtalnici »plavajočo« podzemno štirietažno garažno hišo v neposredni bližini Plečnikovih arkad in rečne struge Ljubljane bi bile nujno potrebne zelo izčrpne in bolj natančne predhodne hidrogeološke raziskave ter meritve, saj se bo dno gradbene jame nahajalo precej globoko izpod dna struge reke oziroma vsaj preko 19 m izpod kote površine terena. Stene gradbene jame za podzemno garažo bo treba predhodno vodotesno tesniti z ustreznim zabijanjem in sidranjem izredno dolgih zagatnih sten, saj drugače ne bo možno izredno globoko in izdatno znižanje gladine podtalnice v gradbeni jami. Precej drago zabijanje ter odstranjevanje zagatnic bo povzročalo hude tresljaje in vibracije terena tržnice ter okoliških zgradb.

Med gradnjo celotnega poslopja bo torej treba gladino podtalnice s pomočjo neprekinjenega črpanja nižati ter jo nenehno vzdrževati vsaj na višinski koti spodnjega roba izravnalnega sloja orjaškega betonskega korita na dnu garažne hiše. Glede na vodoprepustnost sten in dna gradbene jame bo znižanje gladine med obdobjem neprekinjenega črpanja povzročilo končne obratovalne stroške v obsegu visokega, vsaj šestštevničnega evrskega zneska. Za betonsko garažno ohišje bo potreben še posebno zelo drag vodoneprepustni in izdatno armirani beton v ogromnih količinah za vzgonsko uravnoteženje »plavajočega« objekta.

Nasprotno pa bi se lahko kar nekajkratno pocenila gradnja manj zahtevnega, celo znatno obsežnejšega garažnega poslopja v grajskem hribu iznad gladine podtalnice. Pri tej lokaciji garažne hiše v grajskem hribu bi bile nepotrebne tudi pričakovane obupno zahtevne in drage sanacije obstoječih objektov. Ravno tako pa bi bila onemogočena tudi možnost vdora oziroma preplavitve te garažne hiše ob hudih neurjih ali poplavam.

Neresnična pa je tudi županova trditev, da bo garažna hiša namenjena okoliškim stanovalcem in uporabnikom tržnice, saj bodo nakupi obupno predragih parkirnih mest oziroma njihova uporaba zanje cenovno popolnoma nedostopni.

Franč Maleiner, univ. dipl. inž. kom., Ljubljana

<https://www.dnevnik.si/mnenja/odprta-stran/zaradi-garazne-hise-pod-trznico-nas-bo-se-bolela-denarnica-2702721/>